

Gál Veronika

2007-ben **biomérnök**ként végzett a Budapesti Műszaki Egyetemen, majd a Magyar Élelmiszerbiztonsági Hivatalnál (**MÉBIH**) helyezkedett el. 2012 óta annak jogutódjánál a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal, Élelmiszerbiztonsági Kockázatértékelési Igazgatóságának (**NÉBIH ÉKI**) Kockázatbecslési Osztályán dolgozik, mint **élelmiszer-biztonsági koordinátor**. Elsősorban a 258/97/EK rendeletben definiált **új élelmiszerek** és új élelmiszer-összetevők élelmiszerbiztonsági szempontból történő kockázatértékelésével foglalkozik, de részt vesz az ezzel kapcsolatos (brüsszeli) szakértői üléseken is. Figyelemmel kíséri az **újjonnan megjelenő technológiák** (pl. nanotechnológia, állatklónozás) területén történő változásokat. Ügyeletesként tagja az EU tagországokban működő, az élelmiszerekre és a takarmányokra vonatkozó gyorsvészjelző rendszerének (**RASFF**), továbbá ellátja a FAO/WHO Codex Alimentarius Analitikai és Mintavételi Módszerekkel foglalkozó Szakbizottságának (**CCMAS**) titkári teendőit is.

„Inkább egyenek meg a férgek, minthogy a férget megegyem”? - Gál Veronika

Vajon egyetértünk Karinthy Frigyes „Struggle for life” című versének a fent idézett záró soraival? Ennyire elképzelhetetlen volna elfogyasztani ezeket a gerinctelen élőlényeket, melyek közül néhány a későbbiekben ízeltlábúakká (rovarokká) fejlődhet ki? Pedig **2050-re várhatóan 9 milliárd ember** népesíti majd be Földünket, és ellátásukra a jelenlegi élelmiszer-termelésnek közel a duplájára kellene nőnie. A szakértőket régóta foglalkoztatja az a kérdés, hogyan lássuk el (elsősorban **állati eredetű fehérjeforrásokkal**) éhezőinket, haszonállatainkat a már így is korlátozottan rendelkezésre álló erőforrásainkkal, miközben mindezt környezetkímélőbben valósítsuk meg?

A fenti probléma egyik megoldásaként az **ENSZ Élelmezésügyi és Mezőgazdasági Szervezete (FAO)** 2003 óta kampányt folytat a világ számos országában, hogy tudatosítsa az emberekben az **ehető rovarfélék kínálta lehetőségeket**. Publikációk közzétételével („Edible insects: future prospects for food and feed security”, 2013), szakértői ülések szervezésével, naprakésszé tett weboldal üzemeltetésével, médiával történő együttműködéssel hívja fel erre a figyelmet és osztja meg a rendelkezésre álló ismereteket, de mindemellett támogatja a tagországok ilyen irányú fejlesztéseit/törekvéseit is (pl. laoszi projekt).

Az emberek általi rovarfogyasztás (**entomofágia**) - akár tudatosan, akár nem - mindig is hozzátartozott a táplálkozásunkhoz. Elgondolkodtató, hogy a fejlett társadalmak lakosai miért fogyasztanak szívesen olyan dögevő ízeltlábúakat, mint a rákok, de ha a tányérjukra megsütött, fűszerezett pl. tücskök, hernyók, lárvák kerülnének, undorral szemlélnék. Bezzeg Afrika, Ázsia és Latin-Amerika egyes részein élők, jóízűen megeszegetnék őket.

Jelenleg **több mint 1.900 ehető rovarfajt** (bogarakat, hernyókat, méheket, darazsakat, hangyákat, szöcskéket, sáskákat, tücsköket stb.) dokumentáltak és fogyasztanak világszerte. Számuk egyre csak nő, és közel 2 milliárd ember étrendjének (egyedüli fehérjeforrásként vagy éppen ízletes csemegeként) részei.

Feltehetnénk a kérdést: miért éppen ezek az élőlények jelentenek a jövőbeni megoldást? Megdöbbentő, de a rovarok **élelmiszer- és takarmánykénti felhasználása számos környezeti, egészségi és szociális/megélhetési előnnyel jár**. Ki gondolta volna, hogy gazdagok fehérjében, rostban, ásványi anyagokban, illetve magas zsírtartalommal bírnak? (Érdemes azért megjegyezni, hogy a rovarok tápanyagtartalma függ egyedfejlődésüktől (metamorfózis), élőhelyüktől, valamint táplálkozásuktól.)

Természetesen esetükben is igaz az a közmondás, hogy **nem mind arany, ami fénylik**, hiszen nem szabad megfeledkeznünk arról, hogy pl. jelentettek már entomofágiához köthető megbetegedéseket, szállíthatnak zoonotikus ágenseket, de kiválthatnak allergiás reakciókat is.

Ahhoz, hogy végül a rovarok **elfoglalhassák méltó helyüket az „élelmiszerláncban”** számos kulcsfontosságú területen (tömegtermelés, élelmiszer- és takarmánybiztonság, jogi szabályozás, fogyasztói elfogadás és oktatás) kellene még közös összefogással, nagyon nagy erőfeszítéseket tennünk.